

SIMPOTOME PERSISTENTE POST COVID LA PACIENȚII CU MANIFESTĂRI NEUROLOGICE: REZULTATELE REGISTRULUI ENERGY ÎN REPUBLICA MOLDOVA

Autorii

Cebotari Ecaterina, Catedra de neurologie nr. 1, USMF „Nicolae Testemițanu”; Grosu Oxana, IMSP Institutul de Neurologie și Neurochirurgie “ Diomid Gherman”; Oloieri Mihail, Catedra de neurologie nr. 1, USMF „Nicolae Testemițanu”; Baitoi Silvia, Catedra de neurologie nr. 2, USMF „Nicolae Testemițanu”; Corcea Galina, IMSP Institutul de Neurologie și Neurochirurgie “ Diomid Gherman”; Odobescu Stela, IMSP Institutul de Neurologie și Neurochirurgie “ Diomid Gherman”

Conducător științific: Moldovanu Ion, Catedra de neurologie nr. 1, USMF „Nicolae Testemițanu”, ionmoldovanu@hotmail.com

ABSTRACT

Sindrom post-COVID persistent, denumit și “COVID long”, este o entitate patologică, care implică sechele fizice, medicale și cognitive persistente ce survin după perioada acută de COVID-19, inclusiv imunosupresie persistentă, fibroză pulmonară, vasculară și disfuncție neurologică.

INTRODUCERE

Infecția COVID 19 predispune la consecințe majore în timp. Sindromul post COVID descrie persistența simptomelor la săptămâni sau luni după infectare, cu un impact social și economic major. Dovezile actuale sugerează că aproximativ 10%-20% dintre pacienți experimentează o varietate de efecte pe termen mediu și lung după perioada de convalescență . [1] Sechelele neurologice sunt frecvent întâlnite la pacienți în perioada post Covid, fiind consecința potențialului neuro-invaziv al SARS-CoV-2, mecanism explicat prin dereglarea căii de semnalizare a TGF-β (factorul de creștere transformator beta), citokină ce ar putea deveni în timp o potențială țintă terapeutică pentru simptomele neuropsihiatrice induse de COVID-19. [2] Mecanismele de bază și posibilele manifestări ale sindromului post-COVID persistent prezintă o serie de strategii pentru diagnosticarea și managementul pacienților cu sindrom post-COVID în scopul ameliorării calității vieții acestora. [3]

SCOPUL LUCRĂRII

Aprecierea simptomelor persistente post Covid la pacienții cu manifestări neurologice.

METODE

Studiul a fost realizat pe 169 de pacienți, colectați conform protocolului ENERGY între anii 2020- 2022, care reprezintă cohorta din R. Moldova. Pentru etapa de infecție acută a fost completat chestionarul structurat electronic iar pentru perioada de supraveghere post COVID pacienții au fost intervievați telefonic la fiecare 6 luni, pînă în prezent fiind efectuate 2- 3 interviuri telefonice pentru fiecare participant în studiu, chestionarul a cuprins întrebări ce vizează persistența simptomelor pe perioada post Covid (cele mai frecvent întâlnite simptome persistente: fatigabilitatea, cefaleea, tulburari de somn, tulburari de concentrare și memorie, tulburari afective (depresia și anxietatea)etc., apariția repetată sau de novo a patologiilor neurologice în perioada de supraveghere post Covid , determinarea scalii Rankin și aprecierea calității vieții.

REZULTATE

VÂRSTĂ

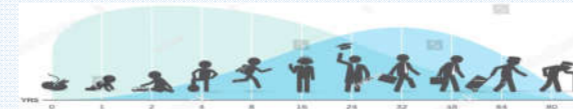

Fig.1 Vârsta pacienților incluși în studiu – 65,8 ± 13,85 years

PREVALENȚA SIMPTOMELOR NEUROLOGICE

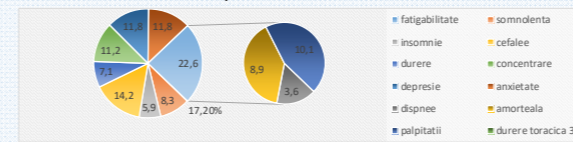

Fig. 2 Prevalența simptomelor neurologice

PREVALENȚA APARIȚIEI SCHELELOR NEUROLOGICE

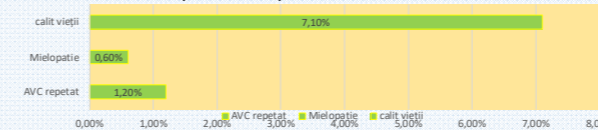

Fig.3 Prevalența apariției sechelelor neurologice la pacienții în perioada post Covid

SCALA RANKIN

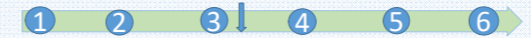

Fig. 4 Scala Rankin modificată – scor mediu de 3,29 ± 1,4 p

DISCUȚII

Studiul demonstrează persistența simptomelor neurologice în timp. Total în studiu au participat 169 pacienți, dintre care 85 (50,3 %) bărbați și 84 (49,7%) femei, cu vîrsta medie de 50,25 ani (min-max: 19-85). Numarul de pacienți cu cel puțin un simptom persistent în timpul vizitei de urmărire este de 42 %. Cele mai frecvente simptome neurologice ce persistă pe perioada post covid sunt prezentate în fig nr. 2. Din numărul total de pacienți 17,2 % pacienți suferă pe termen lung de fatigabilitate , iar la 14,2 % predomină ca simptom persistent cefaleea. Din totalul de pacienți 2 pacienți în perioada de supraveghere (1.2%) au dezvoltat AVC repetat iar 1 pacient (0.6%) mielopatie, iar calitatea vieții foarte scăzută a fost menționată de 7.1% din pacienți. (fig. 3). Scala Rankin modificată apreciată pe perioada de supraveghere a arătat 3.29 ±1.4 puncte (fig. 4).

CONCLUZII

Pacienții ce au suportat infecție COVID 19 cu manifestări neurologice au prezentat în 42% cazuri simptome persistente în perioada post Covid, cel mai frecvent fatigabilitate, cefalee, tulburări de concentrare, depresie și anxietate.

1. Persistent neurologic symptoms and cognitive dysfunction in non-hospitalized Covid-19 “long haulers” Edith L. Graham, Jeffrey R. Clark, Zachary S. Orban, Patrick H. Lim, April L. Szymanski, Carolyn Taylor, Rebecca M. DiBiase, Dan Tong Jia, Roumen Balabanov, Sam U. Ho, Ayush Batra, Eric M. Liotta, <https://doi.org/10.1002/acn3.51350>
2. Ahmad I, Rathore FA. Neurological manifestations and complications of COVID-19: A literature review. *J Clin Neurosci.* (2020) 77:8–12. doi: 10.1016/j.jocn.2020.05.017
3. 1. Persistent neurologic symptoms and cognitive dysfunction in non-hospitalized Covid-19 “long haulers” Edith L. Graham, Jeffrey R. Clark, Zachary S. Orban, Patrick H. Lim, April L. Szymanski, Carolyn Taylor, Rebecca M. DiBiase, Dan Tong Jia, Roumen Balabanov, Sam U. Ho, Ayush Batra, Eric M. Liotta, <https://doi.org/10.1002/acn3.51350>

Autor

Cebotari Ecaterina

ecaterina.cebotari.inn@gmail.com

